

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा – नवम्बर-दिसम्बर, २०१६

कक्षा – आचार्यप्रथमवर्षम् (SEM-1)

प्रश्नपत्रम् – ५

गुणाः – ७०

विषयः – सर्वदर्शनम् (ऐच्छिकम्)

कोड – CE-4.1.1

समयः – ०३ तः ०६ पर्यन्तम्

दिनाङ्कः – ०९/१२/२०१६

सन्दर्भग्रन्थः – पञ्चदशी (४-६ प्रकरणानि)

प्रथमान्वितिः (Unit-1)

- प्रश्नः – १ एकस्य श्लोकस्य व्याख्यां यथाग्रन्थं लिखत । ०४
- (१) ईश्वरेणापि जीवेन सृष्टं द्वैतं विविच्यते
विवेके सति जीवेन हेयो बन्धः स्फुटीभवेत् ॥
- (२) सत्येवं विषयौ द्वौ स्तो घटौ मृन्मयधीमयौ ।
मृन्मयो मानमेयः स्यात् साक्षिभास्यस्तु धीमयः ॥
- प्रश्नः – २ एकस्योत्तरं देयम् । १२
- (१) जीवसृष्टं द्वैतमेव बन्धस्य हेतुरिति पञ्चदशीरीत्या प्रतिपादयत
(२) ईश्वरसृष्टजगतः वर्णनं यथाग्रन्थं कुरुत ।
- प्रश्नः – ३ द्वयोः उत्तरं यथाग्रन्थं देयम् । ०४
- (१) सप्तान्नम् ।
(२) द्विविधं जीवद्वैतम् ।
(३) पञ्चदशी इति नामाभिधानम् ।

द्वितीयान्वितिः (Unit-2)

- प्रश्नः – ४ एकस्य श्लोकस्य व्याख्यां यथाग्रन्थं लिखत । ०४
- (१) येनेक्षते शृणोतीदं जिघ्रति व्याकरोति च ।
स्वादस्वादू विजानाति तत्प्रज्ञानमुदीरितम् ॥
- (२) एकमेवाद्वितीयं सन्नामरूपविवर्जितम् ।
सृष्टेः पुराऽधुनाप्यस्य तादृक्त्वं तदितीर्यते ॥
- प्रश्नः – ५ एकस्योत्तरं देयम् । ०८
- (१) ब्रह्मणि जगतः आरोपः, ज्ञानेन तस्य निवृत्तिश्च यथाग्रन्थम् उपपादयत ।
(२) “तत्त्वमसि” इति महावाक्यस्य अद्वैतवेदान्तदृष्ट्या निरूपणं कुरुत ।
- प्रश्नः – ६ त्रीन् प्रश्नान् उत्तरत । ०३
- (१) परमात्मनि कति अवस्थाः विज्ञेयाः ? काः ताः ?
(२) पञ्चमप्रकरणस्य नाम किम् ?
(३) षष्ठप्रकरणस्य नाम किम् ?
(४) विद्या कति विधाः किं च तत् ?
(५) किं नाम अद्वैतम् ?

तृतीयान्विति: (Unit-3)

- प्रश्न: - ७ एकस्य श्लोकस्य व्याख्यां यथाग्रन्थं लिखत । ०४
- (१) आनन्दमयकोशो यः सुषुप्तौ परिशिष्यते ।
अस्पष्टाचित्स आत्मैषां पूर्वकोशोऽस्य ते गुणाः ॥
- (२) अशेषप्राणिबुद्धीनां वासनास्तत्र संस्थिताः ।
ताभिः क्रोडिकृतं सर्वं तेन सर्वज्ञ इरितः ॥
- प्रश्न: - ८ एकस्योत्तरं देयम् । ०८
- (१) आत्मनोऽस्तित्ववाद-नास्तित्ववादं यथाग्रन्थं प्रतिपादयत ।
(२) ईश्वरस्य उपाधिभूतमायायाः वर्णनं कुरुत ।
- प्रश्न: - ९ त्रीन् प्रश्नान् उत्तरत । ०३
- (१) कति कोशाः भवन्ति ?
(२) महतः परं किम् अस्ति ?
(३) नित्यज्ञानेच्छाप्रयत्नाः कस्य गुणाः वर्तन्ते ?
(४) पञ्चदश्यां कति प्रकरणानि सन्ति ?
(५) पञ्चदश्याः कर्ता कः?

चतुर्थान्विति: (Unit-४)

- प्रश्न: - १० एकस्य श्लोकस्य व्याख्यां यथाग्रन्थं लिखत । ०४
- (१) आनन्दमय ईशोऽयं बहु स्यामित्यवैक्षत ।
हिरण्यगर्भरूपोऽभूत्सुप्तिः स्वप्नो यथा भवेत् ॥
- (२) जगच्चित्रं स्वचैतन्ये पटे चित्रमिवापितम् ।
मायया तदुपेक्ष्यैव चैतन्यं परिशेष्यताम् ॥
- प्रश्न: - ११ एकस्योत्तरं देयम् । १२
- (१) तत्त्वज्ञानस्य फलं यथाग्रन्थं निबन्धयत
(२) भारतीयदर्शनेषु अद्वैतवेदान्तस्य वैशिष्ट्यं प्रदर्शयत ।
- प्रश्न: - १२ निम्नलिखितेषु टिप्पणीद्वयं लिखत । ०४
- (१) कूटस्थः ।
(२) ईश्वरः ।
(३) माया ।

Answer Key

कक्षा – आचार्यप्रथमवर्षम् (SEM-1)

प्रश्नपत्रम् – ५

गुणाः - ७०

विषयः – सर्वदर्शनम् (ऐच्छिकम्)

कोड – CE-4.1.1

समयः – ०३ तः ०६ पर्यन्तम्

दिनाङ्कः – ०९/१२/२०१६

सन्दर्भग्रन्थः – पञ्चदशी (४-६ प्रकरणानि)

प्रथमान्वितिः (Unit-1)

प्रश्नः – १

प्रश्नः – २

प्रश्नः – ३

१. मर्त्यान्निमेकं देवान्ने द्वे पञ्चन्नं चतुर्थकम् । अन्यत्रितयमात्मार्थमन्नानां विनियोजनम्
२. शास्त्रीयम् अशास्त्रीयं च ।
३. पञ्चदश प्रकरणानि सन्ति यस्मिन् तत्

द्वितीयान्वितिः (Unit-2)

प्रश्नः – ४

१.

प्रश्नः – ५

प्रश्नः – ६

१. अवस्थाचतुष्टयम् । चिदन्तर्यामी सूत्रात्मा विराट्
२. महावाक्यविवेकप्रकरणम्
३. चित्रदीपविवेकप्रकरणम् ।
४. द्विविद्या । परा अपरा च ।
५. न विद्यते द्वैतं यस्मिन् तत् अद्वैतम्

तृतीयान्वितिः (Unit-3)

प्रश्नः – ७

१.

प्रश्नः – ८

१.

प्रश्नः – ९

१. पञ्च
२. अव्यक्तम् ।
३. ईश्वरस्य
४. पञ्चदश
५. विद्यारण्यमुनिः

चतुर्थान्वितिः (Unit-4)

प्रश्नः – १०

प्रश्नः – ११

प्रश्नः – १२

१.

१.